

wwwamu.edu.az

TƏBİB

Təsisçi: Azərbaycan Tibb Universiteti

Qəzet 1933-cü ildən çıxır

Nö-13 (1730) 12 iyul 2021-ci il

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları yaradılıb

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda iqtisadi rayonların yeni bölgüsü haqqında Fərman imzalayıb

səh. 2

ATU-nun rektoru nüfuzlu beynəlxalq forumda iştirak edib

Çin Tibb Universitetinin təşkilatçılığı və rəhbərliyi ilə "Bir Kəmər, Bir Yol Beynəlxalq Tibb Təhsili Alyansi"nın (The Belt and Road International Medical Education Alliance) İdarə Heyətinin 5-ci illik yığıncağı keçirilib. Görüşdə BRIMEA-nın sədri, ÇTU-nun prezidenti, professor Deliang Wen çıkış edərək yığıncağın gündəliyi, təşkilatın gördüyü işlər və gələcək planları haqqında geniş məlumat verib.

İclasda Çin ilə yanaşı, Qazaxıstan, Pakistan və Özbəkistandan olan 10 ali təhsil müəssisəsinin BRIMEA-ya üzvlük məsəlesi müzakirə olunub və təsdiqlənib.

İdarə Heyətinin iclasından sonra Ali tibb təhsili üzrə 5-ci Beynəlxalq Forum da baş tutub. Bu toplantı Çin Tibb Universitetinin Beynəlxalq Tibb Təhsili və Elmi-Tədqiqat İnstitutunun 40 illik yubileyinə həsr olunub. Tədbirin açılış mərasimində beynəlxalq forumun evvəlk illərdə keçirilmiş iclaslarının xülasəsini, hemçinin ATU rektoru, professor Gəray Gəraybeylinin də daxil olduğu üzv qurumların rehbərlərinin yubiley münasibətə səsləndirdikləri təbrik nitqlərini eks etdirən videoçarx nümayiş olunub. Sonra müxtəlif universitetlərin beynəlxalq təhsil qurumlarının rehbərləri təbrik nitqləri ilə çıkış ediblər.

Üç sessiya ilə davam edən forumun işində ÇXR, ABŞ, Türkiye, Pakistan, CAR, Qazaxıstan, Filippin, Ruminiya və Qırğızistandan olan mütəxəssislerin tibb təhsilinin müxtəlif problemlərinə aid məruzələri dinlənilib. Onlayn formatda keçirilən görüşdə Azərbaycan Tibb Universitetini beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdürü, dosent Müşfiq Orucov təmsil edib. O həm də forumun 3-cü sessiyasının həmsədri olub. Forumda ATU-nun tibb təhsili və innovasiya şöbəsinin müdürü Aynur Orucova da iştirak edib.

**Uğurlarınız
başucalığıımızdır!**

Rektor, professor Garay Gəraybəyli
ATU-da təhsilini başa vuran
tələbələri təbrik edib

səh. 2

**Dövlət Attestasiya
komissiyalarının
sədrləri hesabat
verib**

səh. 3

**Dilarə Xəlilova:
"Azərbaycanda
insult mərkəzlərinin
yaradılmasına böyük
ehtiyac var"**

səh. 7

**"Müasir əczaçılıqda İbn-Sinadan üzü bəri bütün
təcrübələrdən istifadə olunur"**

Professor Eldar Qarayev: Gənclərin
enerji içkilərinə maraqlı gələcəkdə
böyük fəsadlara gətirib çıxara bilər

səh. 4

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları yaradılıb

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda iqtisadi rayonların yeni bölgüsü haqqında Fərman imzalayıb

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasında iqtisadi rayonların yeni bölgüsü haqqında Fərman imzalayıb.

Fərmandan deyilir:

"Ölkəmizin şəhər və rayonlarının davamlı və tarazlı inkişafının təmin olunması məqsədilə qəbul edilmiş Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramlarının uğurlu icrası nəticəsində şəhər, qəsəbə və kəndlərimizin siması köklü şəkildə dəyişmiş, regionların iqtisadi potensialı artmış, infrastruktur təminatı, əhaliye göstərilən dövlət xidmətlərinin keyfiyyəti, biznes və investisiya mühiti yaxşılaşmış, əhalinin rifah hali yüksəlmışdır.

Ardıcıl olaraq həyata keçirilmiş məqsədönlü islahatlar və geniş-miqyaslı tədbirlər ölkəmizin iqtisadi və hərbi-müdafia qüdrətinə dada həgcləndirmiş və 44 günlük Vətən müharibəsində parlaq qələbənin qazanılmasına güclü zəmin yaratmışdır.

Hazırda işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası, gələcək inkişafının təmin olunması, zəruri infrastrukturun yaradılması və əhalinin doğma torpaqlarına qayıdışı istiqamətində geniş miqyaslı tədbirlər həyata keçirilir. Qeyd edilən ərazilərin zəngin iqtisadi potensialından, təbii sərvətlərindən və geniş turizm imkanlarından səmərəli istifadə etməkə onların bərabər inkişaf-

nın təmin edilməsi üçün nəzərdə tutulan bütün işlərin vahid program əsasında aparılması məqsəd-müvafiqliyi əraziləri işğaldan azad edilmiş rayonların iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsünə yenidən baxılmasına şərtləndirir.

Zəngəzur dağ silsiləsi ilə əhatə olunan, Laçın və Kəlbəcərdən Naxçıvana qədər böyük bir ərazini tutan Zəngəzur yaylasının şərq hissəsində, Ermənistandan sərhəddə yerləşmiş və eyni coğrafi məkanda, tarixən birlikdə, habelə uzun illər 1861-ci ildə yaradılmış Zəngəzur qəzasının tərkibində olmaları və ənənəvi sosial-iqtisadi, tarixi-mədəni bağlılıqları Zəngilan, Qubadlı, Cəbrayı, Laçın və Kəlbəcər rayonlarının vahid iqtisadi rayonda birləşdirilməsinə zərur edir.

Ağdam, Şuşa, Füzuli, Tərtər, Xocavənd, Xocalı rayonları və Xankəndi şəhəri, habelə Qarabağ bölgəsinə aid olan Ağcabədi və Bərdə rayonları da daxil olmaqla özünəməxsus zəngin tarixi-mədəni irsə, əsrarəngiz təbiətə malik qədim Qarabağ bölgəsinin bərpası və süretli inkişafının təmin edilməsi üçün yeni Qarabağ iqtisadi rayonunun da yaradılması vacibdir.

Azad olunmuş ərazilərin ölkəmizin iqtisadiyyatına reinteqrasiyası digər iqtisadi rayonlar, o cümlədən Gence-Qazax və Aran iqtisadi rayonları üzrə planlaşdırılmış işinin səmərəliliyinin artırılması, iqtisadi idarəetmədə çevikliyin təmin olun-

masını və bu məqsədlə həmin iqtisadi rayonların tərkibinə də yenidən baxılmasını teleb edir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

- Azərbaycan Respublikasının iqtisadi rayonlarının aşağıdakı bölgüsü təsdiq edilsin:

- **Bakı iqtisadi rayonu** (Bakı şəhəri);

- **Naxçıvan iqtisadi rayonu** (Naxçıvan şəhəri, Babek, Culfa, Kəngərli, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şərur rayonları);

- **Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu**

(Sumqayıt şəhəri, Abşeron və Xızı rayonları);

- **Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu** (Ağsu, İsmayıllı, Qobustan və Şamaxı rayonları);

- **Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu** (Gəncə və Naftalan şəhərləri, Daşkəsən, Goranboy, Göygöl və Samux rayonları);

- **Qarabağ iqtisadi rayonu** (Xankəndi şəhəri, Ağcabədi, Ağdam, Bərdə, Füzuli, Xocalı, Xocavənd, Şuşa və Tərtər rayonları);

- **Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu** (Ağstafa, Gədəbəy, Qazax, Şəmkir və Tovuz rayonları);

- **Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu**

(Xaçmaz, Quba, Qusar, Siyəzən və Şabran rayonları);

- **Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu** (Astara, Cəlilabad, Lerik, Lənkəran, Masallı və Yardımlı rayonları);

- **Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu** (Mingəçevir şəhəri, Ağdaş, Göyçay, Kürdəmir, Ucar, Yevlax və Zərdab rayonları);

- **Mil-Muğan iqtisadi rayonu** (Beyləqan, İmişli, Saatlı və Sabirabad rayonları);

- **Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu** (Balakən, Qax, Qəbələ, Oğuz, Şəki və Zaqatala rayonları);

- **Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu** (Cəbrayı, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın və Zəngilan rayonları);

- **Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu** (Şirvan şəhəri, Biləsuvar, Hacıqabul, Neftçala və Salyan rayonları).

Müəyyən edilisin ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 yanvar tarixli 500 nömrəli Fərmani ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrası məqsədləri üçün həmin Dövlət Proqramında göstərilmiş iqtisadi rayonların bölgüsü tətbiq edilir.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin".

Uğurlarınız başucalığıımızdır!

Rektor, professor Gəray Gəraybəyli ATU-da təhsilini başa vuran tələbələri təbrik edib

Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli universitetimizdə təhsilini başa vuran tələbələri təbrik edib.

Təbrikdə deyilir:

Əziz məzunlarımız!

Ölkəmizin en nüfuzlu və qocaman ali məktəblərindən biri olan Azərbaycan Tibb Universitetində təhsilini uğurla başa vurmağınız münasibətələ sizi səmimi qəlbənə təbrik edirəm!

İller önce siz universitetimizin qəpisiñən tələbə kimi daxil olanda, həyatınızın mühüm bir mərhələsinə qədəm qoymağın heyəcanını yaşayırındız. İndi isə artıq özünə inamlı, yüksək ixtisaslı peşəkar kadrlar, insanlara yardım etməyə tələsən hekimlər qismində buranı tərk edirsiniz. Elmin yolu asan deyil. Təbii ki, bu illər

ərzində çətinlikləriniz də olub. Amma bütün çətinlikləri arxada qoyaraq, təhsilinizi uğurla başa vurmağı bacarındız. Sizin üçün Alma-mater olan bu binanın divarları arasında gələcək həyatınız, peşə fealiyyətiniz baxımından çox önemli olan bilik və bacarıqları, imkanları qazanmışınız. Bu müddət ərzində siz bilikli və təcrübəli müellimlərimizdən, Azərbaycanın tanınmış elm adamlarından, eləcə də dünyaca məşhur professorlardan dərs almışınız. Ən əhəmiyyətli məqamlardan biri de odur ki, universitet illərində təkcə bilik yox, əminəm ki, həm də ömürlük dostlar qazanmışınız.

Azərbaycan Tibb Universitetinin rəhbərliyi sizin yüksək səviyyəli təhsili almağınızla yanaşı, tələbəlik illərinizin zəngin, yaddaşalan keçməsi üçün də

əlindən gələni əsirgəməyib. Sizi dinləmişik, hər an yardım etməyə hazır olmuşsunuz, problemlərinizin öhdəsindən birlikdə gəlməyə çalışmışıq.

Təessüflə qeyd etməliyəm ki, təhsil müddətinizin bir hissəsi bütün dünya üçün ağır-acılı olan bir dövrə təsadüf etdi. Artıq bir il yarımındır ki, COVID-19 pandemiyası Azərbaycan da daxil olmaqla, bütün dünyani büryanıbüyüb. Onlayn təhsil sisteminə keçid hamımız üçün asan olmadı. Ancaq biz bu texnoloji yeniliyi də mənimseməyi bacardıq. Eyni zamanda, pandemiya cəmiyyətin təcrübəli, savadlı tibb kadrlarına nə qədər böyük ehtiyacının olduğunu bir daha göstərdi. Fəxrlə qeyd etməliyəm ki, bu ağır dövrde universitetimizin tələbələri məsuliyyətli davranışları ilə bütün cəmiyyətə örnək oldular. Tələbələrimiz və məzunlarımız həm vəzifə borcunu yerinə yetirərək, həm də bir çox hallarda könülli olaraq koronavirusla mübarizəyə qoşuldular, xəstələrin müalicəsində aktiv iştirak etdilər. Onlar koronavirusa qarşı dövlət səviyyəsindən aparılan mübarizəyə böyük töhfə verdilər.

Həkimlərimiz, eləcə də digər əməkdaşlarımız Azərbaycanın müstəqillik həyatında ən möhtəşəm, ən əlamətdər bir hadisə - 44 günlük Vətən müharibəsində də özlərinin şərəfle göstərməyi bacardılar. Tələbə və məzunlarımız könülli olaraq cəbhəyə yollandılar. Həm döyüşdülər, həm də yaralı hərbçilərimizə zəruri yardım göstərdilər,

bir çox hallarda insan həyatını xilas etdilər. Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canından keçən şəhidlərimiz arasında ATU-nun məzunları da var. Biz qəhrəmanlarımıza ruhu qarşısında baş əyirik. Onları hər zaman fəxr və qürurya xatırlayacaqı.

Əziz həmkarlarım!

90 illik zəngin və şərəfli yol keçmiş Azərbaycan Tibb Universiteti ölkəmizdə və dünyada tibb elminin inkişafı, peşəkar kadrların yetişdirilməsi və insanların sağlamlığının qorunması işinə böyük töhfələr verib. Universitetimizdə bu müqəddəs peşənin sirlərinə yiyələnən məzunlarımız Azərbaycanın və dünyadan demək olar ki, hər yerində çalışıclar və indi də çalışırlar. O cümlədən dəfələrlə beynəlxalq səviyyədə keçirilən müxtəlif müsabiqələrin qalibi olublar, elmi uğurlara imza atıblar, hər yerdə adımızı yüksəkələr qaldırıblar. İnanıram ki, sizlər bu siyahını daha da genişləndirəcəksiniz.

İndi sizin qarşınızda geniş perspektivlər açılır. Bəziləriniz təhsili davam etdirəcək, bəziləriniz elmi araşdırılara baş vuracaqsınız. Yəqin ki, dərhal işe başlayaraq insanların sağlamlığını qorumaq kimi şərəfli peşəni praktikada tətbiq edənləriniz də olacaq. Hər yerdə hər biriniz ATU-nu təmsil edəcək, universitetimizin siması olacaqsınız.

Hansı yolu seçirsizsə-seçin, əsas odur ki, həmisi doğru qərarlar verin, həyatda düzgün addımlamağa çalışın. Daim məqsədönlü və özünənamlı

olun, əldə etdiklərinizle kifayətlənməyərək öyrənməyə, təcrübə qazanmağa davam edin. Müasir dövrün təqdim etdiyi üstünlükdən, texnoloji yeniliklərdən faydalanan. ATU-nun təcrübəli müəllimlərinin rəhbərliyi altında yetişən yüksək ixtisaslı hekim və elmi-pedaqoji kadrlar olaraq öz biliklərinizi tibb elmimizin, səhiyyəmizin dəha da inkişaf etməsinə yönəldin.

Əziz məzunlarım!

Bildiyiniz kimi, ATU həm də Azərbaycanda ən çox xarici tələbənin təhsil aldığı universitetdir. Dünyanın müxtəlif ölkələrindən olan tələbələrimiz Azərbaycandan həm yüksək tibbi təhsil, həm də xoş təssüratlarla öz vətənlərinə döñecək, əldə etdikləri biliklərlə insanların sağlamlığını keşiyində dayanacaqlar.

İnanıram ki, hər biriniz tələbəlik dövrünü daim gözəl hissələrlə xatırlayaçaq, xoş duygularla yada salacaqsınız. Əminəm ki, ümidişəmizi, gözəltılərimizi doğrudacaqsınız və Azərbaycan Tibb Universitetinin məzunu olmaqınızla hər zaman fəxr edəcəksiniz!

Sizinlər vətənlərinə qarşıdır. İstər təlim-tədris, isterse də həkimlik fealiyyəti ilə əlaqədar olaraq, biz yene tez-tez görürəcəyik. ATU-nun qapıları isə bir ata ocağı kimi daim üzünəzə açıq olacaq.

Bir daha hər birinizi Azərbaycan Tibb Universitetində təhsili başa vurmağınız münasibətələ səmimi qəlbənə təbrik edir, size gələcək həyatınızda uğurlar arzuluyıram!

Azərbaycan Tibb Universitetində 2020/2021-ci tədris ilinin sonuncu Böyük Elmi Şurasının iclası keçirilib. Onlayn formatda təşkil olunan tədbiri açıq elan edən ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli bildirib ki, 2020/2021-ci tədris ili üzrə Dövlət Attestasiya komissiyaları bu günlərdə öz işlərini başa çatdırıb. Buraxılış dövlət imtahanları mövcud Əsasnaməyə uyğun olaraq keçirilib və qaydalara tam əməl edilib. Buraxılış Dövlət Attestasiya komissiyalarının işlərinin nəticələri haqqında hesabat vermək üçün Səhiyyə Nazirliyinin təsdiq etdiyi Dövlət Attestasiya komissiyalarının sədləri və üzvləri Elmi Şuraya dəvət olunublar.

Dövlət Attestasiya komissiyalarının sədləri hesabat verib

Pandemiya və postmühəribə dövründə təşkil olunmasına baxmayaraq, imtahanlar zamanı neqativ hallara rast gəlinməyib

Sonra iclasda Azərbaycan Tibb Universiteti üzrə 2020/2021-ci tədris ilində Dövlət Attestasiya komissiyaları sədlərinin hesabatı dinlənilib. Gənc mütəxəssislərin hazırlığı işinin yaxşılaşdırılmasında universitet kollektivinin vəzifələri müzakirə olunub.

I Müalicə-profilaktika fakültəsinin Buraxılış Dövlət Attestasiya Komissiyasının sədri, Elmi-Tədqiqat Mamalıq-Ginekologiya İnstitutunun direktor müavini, t.e.d., professor Aytən Məmmədbəyli, II Müalicə-profilaktika fakültəsinin Buraxılış Dövlət Attestasiya Komissiyasının sədri, Elmi-Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutunun direktoru, t.e.d., professor İlqar Qasımov, Stomatologiya fakültəsi üzrə Buraxılış Dövlət Attestasiya Komissiyasının sədri, Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirme İnstitutunun Stomatologiya və üz-cənə cərrahiyəsi kafedrasının dosenti, t.ü.f.d. Lale Quliyeva, İctimai səhiyyə fakültəsi üzrə Buraxılış Dövlət Attestasiya Komissiyasının sədri, Milli Elmi-Tədqiqat Tibbi Profilaktika İnstitutunun İnsan helmin-tozları və bağırsaq protozoozları laboratoriyasının müdürü, t.ü.e.d. Akif Salehov, Əczaçılıq fakültəsində bakalavr mərhəlesi üzrə Dövlət Attestasiya Komissiyasının sədri, "Innovasiya və Təchizat Mərkəzi"nin publik hüquqi şəxsi – baş direktorun müavini, b.ü.f.d. Rüstəm Rüstəmbeyov buraxılış dövlət imtahanları haqqında etraflı məlumatlar veriblər.

Hərbi tibb fakültəsi üzrə Buraxılış Dövlət Attestasiya Komissiyasının sədri, Baş Qərargah reisiinin müavini, Döyüş hazırlığı və hərbi təhsil Baş İdarəsinin reisi, general-major Ənvər Əfəndiyev üzrülü səbəbdən iclasda iştirak etmədiyi üçün dövlət imtahanı haqqında Hərbi tibb fakültəsinin reisi, tibb xidməti polkovniki Çinig Əlləzov çıxış edib.

Komissiya sədləri hesabat məruzələrində qeyd ediblər ki, bir sıra ixtisaslar üzrə Əczaçılıq fakültəsində buraxılış işinin müdafiəsi, I və II Müalicə-profilaktika, İctimai səhiyyə, Stomatologiya və Hərbi tibb fakültələrində Yekun Dövlət Attestasiyası mövcud Əsasnamə qaydalarına uyğun aparılıb. Bu qaydalar fakültə şuralarında, universitetin Böyük Elmi Şurasının iclasında

şa çatdırıqları üçün dərin təşəkkürünü bildirib: "Həqiqətən de komissiya sədlərinin dediyi kimi, builki dövlət buraxılış imtahanları dünyani ağuşuna alan qorxulu pandemiya və sonra da 44 günlük Vətən müharibəsi dövrünə təsadüf etsə də, yüksək səviyyədə həyata keçirildi. Məhz bunun nəticəsidir ki, imtahan zamanı neqativ hallara rast gəlinmədi".

Sonra universitetin Tədris hissə müdürü, dosent Samir Cavadovun təqdim etdiyi 2021/2022-ci tədris ili üzrə tədris planı və ATU-nun Elmi katibi, professor Nazim Pənahovun təqdim etdiyi 2021/2022-ci il üzrə iş planının təsdiqi haqqında sənədlər top-lantı iştirakçılarının diqqətinə çatdırılıb. Hər iki plan şura üzvləri tərəfindən təsdiqlənib.

"Əməkdaşlığımızı elmi istiqamətdə genişləndirmək üçün yaxşı potensial var"

ATU-nun rektoru Türkiyənin Selçuk Universitetinin nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli Türkiyənin Selçuk Universitetinin nümayəndə heyəti ni qəbul edib.

lərin klinik araşdırımları olur və bunu bir deyil, bəzən bir neçə ölkə çərçivəsində həyata keçirmək lazımlı gəlir. Bu baxımdan universitetimizin çox geniş imkanları var.

Rektor ATU-nun son illər ərzində beynəlxalq əlaqələrinin genişlənməsi haqqda məlumat verərək, xüsusiə qardaş ölkə Türkiyənin bir çox universitetləri ilə müxtəlif ikitirəfli memorandumlar imzalandığını bildirib: "Bu il bir neçə Türkiyə universitetlərinin nümayəndə heyətləri, rəhbərləri qonağımız olub. Sevindirici haldır ki, imzalanmış müqavilələr əsasında sürətli işlər gedir. Selçuk Universiteti ilə de six əməkdaşlıq əlaqəmiz var. Bizdə yeni açılan ixtisaslar üzrə təhsil alan tələbələrimiz üçün gəndəriyiniz dərsliklərdən istifadə edirik. Eləcə də kitabxanamızda xüsusi güşə yaradılıb".

Gəray Gəraybəyli qeyd edib ki, hazırkı əməkdaşlığın gələcəkdə elmi istiqamət də də davam etməsi üçün yaxşı potensial var: "Bildiyiniz kimi, günümüzə elmi iş-

Belə ki, 6 fakültəmiz, 4 klinikamız - Onkoloji, Tədris Stomatoloji, Tədris Terapevtik və Tədris Cərrahiyə klinikalarımız fəaliyyət göstərir. Universitetin ərazisi demək olar ki, kampus formatindadır, yeni infastruktur elverişlidir".

Selçuk Universiteti rektorunun köməkçisi, xarici tələbələr üzrə koordinator, professor İlhan Çiftci qəbulu görə minnətdarlığı bildirərək, qarşılıqlı əlaqələrin hər iki tərəf üçün faydalı olduğunu və gelecekde daha da genişləndirilməsinin zəruriyyəti fikr ilə razılışdırıldı.

Görüşdə Selçuk Universiteti Kommunikasiya fakültəsinin dekanının müavini, dosent Abdulkadir Gölcü, ATU-nun ümumi işlər üzrə prorektoru Tahir Velyiyev, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdürü, dosent Müşfiq Orucov iştirak ediblər.

Aşqarlar Kimyası İnstitutu ilə birgə tədqiqatlar aparacaq

AMEA-nın akademik Ə.M.Quliyev adına Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AKİ) ilə Azərbaycan Tibb Universiteti arasında birgə əməkdaşlıq üzrə müqavilə imzalanıb.

AKİ-nın baş direktoru, akademik Vaqif Fərzeliyev isə ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli tərəfindən imzalanmış əməkdaşlıq müqaviləsində müştərək elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, doktorantların birgə yetişdirilməsi, elmi konfransların və vebinarların qarşılıqlı təşkili və s. məsələlər öz əksini təpib.

Qarşılıqlı əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə etmək üçün iyunun 24-de Aşqarlar Kimyası İnstitutunda keçirilən tədbirdə çıxış edən akademik Vaqif Fərzeliyev bildirib ki, bioloji fəallığa malik maddələrin sintezi və funksional xassələrinin əczaçılıq istiqamətində tədqiqi ATU-nun Ümumi və toksikoloji kimya kafedrasında bitki xammallarından alınan təbii birləşmələrin kompyuter modelləşdirmə üsulu olan in siliko təcrübələri, AKİ ilə birgə onların kimyevi molifikasiyası istiqamətində elmi işlərin aparılması mühüm elmi nəticələrə gətirib çıxaracaq, bu nəticələrin müxtəlif beynəlxalq konfrans və simpoziumlarda məruzə edilməsi, yüksək impakt faktorlu xarici jurnalarda nəşr edilməsi hər iki tərəfə böyük fayda verəcək.

Daha sonra həmin kafedranın professoru, kimya elmləri doktoru Fikret Quliyev birgə əməkdaşlığın tibb, əczaçılıq və kimyanın müxtəlif sahələri üzrə tələbə və magistrantların qarşılıqlı təcrübə keçmələrinə, hər iki müəssisənin yüksək ixtisaslı kadrlarla təminatına fayda verəcəyini qeyd edib.

M.ƏLKƏBƏRLİ

Tələbəmiz ümumrespublika yaradıcılıq festivalında 3-cü yerə layiq görünlüb

Azərbaycan Tibb Universitetinin I müalicə-profilaktika fakültəsinin tələbəsi Aliye Şahbazova "Tələbə Baharı" XV Ümumrespublika tələbə yaradıcılıq festivalında pop janrında ifa etdiyi musiqiye görə 3-cü yere layiq görünlüb.

2021-ci ilin "Nizami Gəncəvi ili" elan edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 5 yanvar 2021-ci il tarixli Sərəncamı rəhbər tutularaq keçirilən festivalın məqsədi Nizami Gəncəvi yaradıcılığını genc nəsil arasında daha dərindən təbliğ etmek, eyni zamanda istedadlı gəncləri üzə çıxaraq onlara dövlət dəstəyi verməkdir.

Mükafatlandırma mərasimində Gənclər və idman nazirinin müavini İntiqam Babayev, Azərbaycan Döv-

let Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının rektoru Fuad Hacıyev, millət vəkilleri Müşfiq Cəferov və Vüqar İsgəndərov, Azərbaycan Tələbə Gənclər İttifaqının sədri Pərviz Mireləmli iştirak ediblər.

Daha sonra ATU-nun Tərbiyə işləri üzrə prorektoru, dosent Zülfüqar Musabeyov və ATU-nun Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri Elvin Kərimli Aliyə Şahbazovanı təbrik edib, uğurlar arzu ediblər. Görüşdə prorektor Z.Musabeyov qalibə rektorun təbriklerini çatdırıb: "Sizin gələcəkdə yüksək ixtisaslı kadr, milli ruhlu, sağlam və müasir düşüncəli, vətənpərvər, cəmiyyətdə öz layıqli yerini tutan bir vətəndaş olmağınızı arzu edirik".

Qeyd edək ki, A.Şahbazova I Müalicə-profilaktika fakültəsinin tələbəsidir.

ATU-nun məzunu Almaniyada ən gənc titullu həkim olub

Azərbaycan Tibb Universitetinin məzunları dönyanın bir çox ölkələrində müxtəlif ixtisaslar üzrə işləyir, həm tibbi praktika, həm də elm sahəsində nailiyyət qazanırlar. Onlardan biri – ginekoloq Elvin Piriyev bu günlərdə nüfuzlu beynəlxalq mükafata layıq görünlüb.

cəmiyyəti ginekoloji endoskopiya sahəsində hər il 3 mükafat təsis edir. Onun təqdim etdiyi elmi iş bu il 3-ən yaxşı tədqiqatdan biri kimi mükafata layıq görünlüb: "6 elmi məqaləm beynəlxalq jurnalarda dərc olunub. Məqalələrdən biri almandilli jurnalda çap edilib. Bir müddət əvvəl Almanıyanın ginekoloji endoskopik cəmiyyəti tərəfindən MIC-II (2-ci dərəcəli mini invaziv cərrah) adına layıq görüldüm və ölkədə bu titulu qazanmış ən gənc həkim oldum".

E.Piriyev 2012-ci ildə ATU-dan məzun olduqdan sonra DAAD və Səhiyyə Nazirliyinin birgə təşkil etdiyi layihənin təqəbüdünü qazanaraq Almaniyaya yollanıb. 2018-ci ildə uzman doktor (facharzt) səviyyəsinə qalxıb. Sonrakı tibb üzrə fəlsəfə doktoru adını da qazanıb. İndi isə Witten/Herdecke Universitetində tibb doktoru adını almaq üçün tədqiqatlara başlayıb. E. Piriyev həm də Almaniya-Azərbaycan ginekoloji cəmiyyətinə təmsil edir.

Hazırda Almaniyada işləyən, 2-ci dərəcəli mini invaziv cərrah adına layıq görülen E. Piriyev Almanıyanın AGE (Arbeitsgemeinschaft Gynäkologische Endoskopie) endoskopik cəmiyyətinin mükafatını qazanıb. Bu haqda "Kölner Wochenspiegel" qəzetiində məlumat da dərc olunub. E.Piriyevin sözlərinə görə, AGE

TƏBİB

12 iyul 2021-ci il

"Müasir əczaçılıqda İbn-Sinadan üzü bəri bütün təcrübələrdən istifadə olunur"

Professor Eldar Qarayev: Gənclərin enerji içkilərinə marağı gələcəkdə böyük fəsadlara gətirib çıxara bilər

Müsahibimiz ATU-nun Ümumi və toksikoloji kimya kafedrasının müdürü, professor Eldar Qarayevdir.

- Eldar müəllim, Azərbaycanda əczaçılığın inkişafı dünyada bu sahədə gedən proseslərlə ayaqlaşır mı?

- Son illər dünyada tibb və əczaçılığı xüsusi diqqət göstərilir. Artıq bütün sahələrdə olduğu kimi, əczaçılıqda da bəlli istiqamətlər var. Müasir əczaçılığın Azərbaycanda inkişafı dünyada gedən proseslərlə birbaşa əlaqədardır. Əgər əvvəl həkim həm dərman hazırlayıb, həm təyin edir, həm də xəstəyə verirdi, indi ancaq dərmanın təyinatı ilə möşğuldur. Qapalı testler var ki, tələbə onları ancaq imtahanda görür və cavabı təbii və sintetik, yarımsintetik tərəmələrin alınması və analizi ilə sırf əczaçılardır. Müasir əcza-

- Universitetimizdə əczaçı kadr-ların hazırlanması necə həyata keçirilir? Neticələr siz qane edir-mi?

- Ölkəmizdə əczaçı kadrlar üçün baza təhsilini yalnız Azərbaycan Tibb Universiteti verir. Tədris programlarımızın hamisini dünyadan inkişaf etmiş universitetlərinin programlarına uyğunlaşdırırıq ki, bu da istiqamətləri müyyənəşdirməyi asanlaşdırır. Təhsilin kompyuter-leşdirilməsi də kadr hazırlığına öz müsbət təsirini göstərir. Tələbələr imtahanı test üsulu ilə, insanla birbaşa təmasda olmadan verirlər. Cavablarını da dərhal öyrənirlər. Qapalı testler var ki, tələbə onları ancaq imtahanda görür və cavabı təbii və sintetik, yarımsintetik tərəmələrin alınması və analizi ilə sırf əczaçılardır. Müasir əcza-

Nəsibova da bir neçə ay Türkiyədə təcrübə keçib və yene bir neçə aylıq program çərçivəsində Macaristana getməsi planlaşdırılır. İlk Nəsirinin bu ilin sentyabr ayından Fransaya 6 aylıq ezməyyəti nəzərdə tutulur. Doktorantlarımızdan Nərmin Babaeva, Ayten Şükürova, Nigar Paşayeva, Aydan Qədimli, Çingiz Şükürov və başqaları da xaricdə böyük həvəsle təcrübə keçiblər. Hər birinin uğuru bizi sevindirir. Beynəlxalq konfranslarda olarkən, tələbələrimiz haqqında eşitdiyimiz xoş sözlərdən qurur duyuruq.

- Bitkilərdən yeri geldi-gəlmədi dərman kimi istifadə olmasına münasibətini bilmək maraqlıdır.

- Sosial şəbəkələrin, internet resurslarının genişlənməsi yeni "Türkəçarə mütəxəssisləri"nin ortaya çıxmasına səbəb olur. Təessüf ki,

Sosial şəbəkələrin, internet resurslarının genişlənməsi yeni "Türkəçarə mütəxəssisləri"nin ortaya çıxmamasına səbəb olur. Təessüf ki, insanlar da onlara inanır, təyin etdikləri "resept"lərdən yararlanırlar. Bəzən bitkilərin tərkibində elə maddələrə rast gəlinir ki, Türkəçarədə istifadəsi təhlükəlidir. Kiçik bir səhv acı nəticələrə gətirib çıxara bilər. İnsanların o maddələr haqqında bilgiləri zəifdir, düşünürler ki, bitki tərkibli olduğu üçün heç bir ziyanı yoxdur.

çılıqda İbn-Sinadan üzü bəri bütün təcrübələrdən, xalq təbabətindən istifadə olunur. Lakin bu təcrübələrin müasir səviyyədə öyrənilmesi həyata keçirilir.

Dərman vasitələrinin 40 faizini bitki mənşəli təbii birləşmələr təşkil edir. Bitki mənşəli maddələr həm toksikoloji, həm də müalicəvi xüsusiyyətə malik ola bilər. Lakin əhali arasında belə bir fikir formalaslaşdırıb ki, təbii birləşmələrin yan təsiri, toksik təsiri yoxdur. Əslində isə belə deyil. Hətta araşdıranda məlum olur ki, qədim zamanlardan tanınan ən güclü zəhərlərin çoxu təbii mənşəlidir. Sintetik mənşəli zəhərlərə əsaslıdır. Xarici ölkələrin müəssisələri və yerli müəssisələrlərə six eməkdaşlıq edirik. AMEA-nın Aşqarlar Kimyası İnsti-tutu, həmçinin Polimer Materialları İnsti-tutu ilə də müqavilə bağlanmışdır. Müştərek işlər görür, birlikdə elmi məqalələr, doktorantlar hazırlayırlar. Bununla yanaşı, Fransa universitetləri ilə əlaqələrimiz genişlənir. Onlarda təchizat çox yüksəkdir. Bize Nüve Maqnit Rezonansı cihazı da daxil olmaqla, ən bahalı avadanlıqlardan istifadə imkanı yaradır. Təbii xammallardan alınan maddələri onlara göndəririk. Spektrlərini çəkib yenidən özümüzə qaytarırlar. Ukrayna müəssisələri ilə də müqaviləmiz var. Müştərek işlər daha çox effekt verir. Moskva Dövlət Universitetinin Kimya laboratoriyası ilə əlaqələrimiz nəticəsində Azərbaycan florasından olan bitkilərin aminturşu tərkibi təqiq olunur.

Əczaçılıqlarımızı yetişdirərkən onların yalnız aptekdə satıcı kimi işləməsini nəzərdə tutmur. Əczaçı kadrların qardaş Türkəçarə, ABŞ-da, Almaniyada, Fransada və digər inkişaf etmiş ölkələrdə təcrübə keçməsinə xüsusi önem veririk. Bu məsələlərdə koordinatorumuz öz yetirməz, Fransanın Eks-Marsel Universitetinin müəllimi Elhur Qarayevdir. Keçən il Əczaçılıq kimyası kafedrasının doktorantı Aytəkin xanım iki dəfə Fransada təcrübə keçdi. Digər doktorantımız Adilə Vəliyeva 5 ay Macarıstanda oldu. Macar alimlərlə əməkdaşlıq nəticəsində yeni avadanlıqlar üzərində öyrəndikləri ni ölkəmizdə tətbiq edəcək. Təhfə

insanlar da onlara inanır, təyin etdikləri "resept"lərdən yararlanırlar. Çünkü beş şəxslər özlərini yaxşı reklam etməyi bacarırlar. Bəzən bitkilərin tərkibində elə maddələrə rast gəlinir ki, Türkəçarədə istifadəsi təhlükəlidir. Kiçik bir səhv acı nəticələrə gətirib çıxara bilər. İnsanların o maddələr haqqında bilgiləri zəifdir, düşünürler ki, bitki tərkibli olduğu üçün heç bir ziyanı yoxdur. Halbuki, çox vaxt düzgün dəməmərlər, düzgün dozalırmışlar. İlk istifadədə nəzərəçarpacaq zəhərlənmə baş verməsə də, fəsalalar sonralar özünü göstərir.

- Son dövrlər ölkəmizdə də populärəşən və xüsusi də gənc-lərin daha çox istifadə etdiyi enerji içkiləri haqqında nə deyərdiniz?

- Enerji içkisi səni surətdə insannın enerjisini toplamağı təmin edir. Dopinqin bir növüdür. Çox zərərlidir. Niye biz təbii içkiləri qoyub, enerji içkilərinə üstünlük vermeliyik? Təbii meyva şirələri qəbul etmək daha faydalıdır. Respublikamızın təbəti gözəldir, torpağı münbitdir. Ərik, şaf-talı şirələri əzelələri möhkəmləndirir. Dünyada məşhur olan narımızın təbii şirəsindən, göz yaşı kimi dumdurul bulaq sularından içməyi meslehet görərdim. Enerji içkisine isə sintetik kofein və başqa maddələr əlavə olunur. Bu içki insan organizmini bir-dən-birə oyandırır, yuxunu qacırır, müvəqqəti müsbət əhval-ruhiyyə yaradır. Britaniyada məktəbə yaxın yerlərdə belə içkilərin satışı qadağandır. Bu içkilərin Azərbaycanda geniş reklam olunması, satılması, xüsusilə de gənclər tərefindən qəbul edilməsi gelecəkdə böyük fəsadlara gətirib çıxara bilər.

Arif MƏMMƏDLİ

Gəldilər, gördülər, sevdilər

Əcnəbi tələbələr Azərbaycan Tibb Universitetindəki təhsilin səviyyəsindən və mühitdən razıdlar

Azərbaycan Tibb Universiteti ölkəmizdə ən çox əcnəbi tələbənin təhsil aldığı ali məktəbdür. İldən-ilə dünəyanın, o cümlədən de Avropanın bir sıra ölkələrindən ATU-ya üz tutanların sayı artır. Sevindirici hədir ki, təhsilin keyfiyyəti və səviyyəsinə görə universitetimizin beynəlxalq reytingi de yüksəlməkdədir. Əcnəbi tələbələrimizin universitetimiz, müəllimlər, təhsilin səviyyəsi və digər məsələlərlə bağlı münasibətini öyrəndik.

Dilarə Baş

(**Türkiyə vətəndaşı, I Müalicə-profilaktika fakültəsinin VI kurs tələbəsi**)

— Uşaq yaşlarından həkim olmaq istəmişəm. Türkiyədə liseyi bitirdikdən sonra cəhd etdim ki, tibb fakültəsine daxil olum. Amma balım çatmadı. Bizim bir ailə dostumuz var. Onun qızı Azərbaycan Tibb Universitetində oxuyurdu. Tövsiyə etdiler ki, mən də tibb təhsilimi Azərbaycanda alım. Ailəmiz ilə birgə ölcəkbiçik, burada oxumağıma qərar verdi. 6 ildir Tibb Universitetində təhsil alıram. Bu 6 ildə özümü heç vaxt yad yerdəki kimi hiss etmədim. Bir az ilk vaxtlar çətinliyim oldu, ətraf mühitə öyrəşən qəder. İndi isə Bakı, müəllimlərim, rəfiqələrim — hamısı mənə doğmadır. Ele öyrəmişəm ki, Azərbaycandan getmək istəmirəm. Burada qalıb işləmək isteyirəm. Oxuduğum illər ərzində ATU-nun Tədris Cərrahiyə Klinikasında, M.Topçubaşov adına Elmi Cərrahiyə Mərkəzində təcrübə keçdim. Bütün müəllimlərimi, xüsusilə Azərbaycan dili fənnini tədris edən Yegane müəlliməni çox sevdim. Çünkü mən Azərbaycan dilinə alışdırın Yegane müəllime oldu. O mənə motivasiya verdi. Təhsilimi Bakıda davam etdirmek niyyətindəyəm. Azərbaycan menim üçün olduqca rahat bir məkanıdır.

Zərifə İsmayılova

(**Rusiya vətəndaşı, I MPF-nin VI kurs tələbəsi**)

— Mən həkim ailəsində anadan olmuşam. Atam Toğrul İsmayılov stomatoloqdur, anam İlhamə İsmayılova isə ATU-nun Pediatriya fakültəsinin bitirib. Anam Rusiyada tanınmış xəstəxanaların birində çalışır, USM üzrə sayılıb-seçilən mütəxəssislərdəndir. Bacım Şeyda İsmayılova da bu il ATU-nun II Müalicə-profilaktika fakültəsini bitirir. Bizde peşə seçimində məcburiyyət olmayıb, həkimliyə sevgim anamdan irəli gəlir. Uşaq vaxtı anam evdə olmayan-

da onun aq xalatını geyinib, şprislərini gizləcə götürüb, gelinciklərimə o qədər iynə vurmuşam ki.

Anama bənzəmək istəmişəm. Özüm Mingəçevirdə anadan olsam da, ailəmiz Rusiyada yaşadığından, mən də ailəm ilə birləşdə olmuşam. Rusiyada N.İ. Pirogov adına Rusiya Milli Tədqiqat Tibb Universitetinə daxil olmuş, sonra təhsilimi ATU-da davam etdirmişəm.

Hər iki universitetin özünəməxsus əzəlliyi var. Hər ikisində təhsil yüksək səviyyədə tədris olunur. Bəzən tələbə yoldaşlarım deyirlər ki, bizdə praktikaya az yer verilir. Heç də elə deyil. Mən əksini deyerdim. Universitetimizdə kifayət qədər təcrübə keçdik, nəzəriyyəni müəllimlərimiz yüksək səviyyədə bize öyrətdilər. Universitetimizdə istər tədrisin keyfiyyətində, istərsə də təcrübənin eldə edilməsində əhəmiyyətli dərəcədə təkmilləşdirmə işləri aparılacaq.

Müəllimimiz Vəli Əsmətovun bir sözünü heç vaxt unutmuram: "Tibb Universiteti elm, savad verməklə yanaşı, sizi bir insan və şəxsiyyət kimi də formalasdıracaq". Həqiqətən, mən bunu özündə hiss etdim. I kursda oxuyan Zərifə ilə indikinin arasında çox fərq var. Mən burada həkim peşəsinin incəliklərinə yiyələnməklə yanaşı, bir şəxsiyyət kimi də formalasdım. Universitetdə müəllimlər bizi ata-ana qayğısı ilə yanaşırıqlar. Onlardan Qorxmaz Əhmədov, Natiq Bayramov, Kamandar Yaqubov, Elşad Novruzov, İsmayıllı Əfəndiyev, Vəli Əsmətov, Həqiqət Qədirova, Akif Qurbanov, Nigar Mikayılova, Aybəniz Qocayeva və başqalarının adlarını çəkə bilərəm. Oxuduğum 11a gruppun tələbələri bir-birlərinə doğma və əziz olub. Müəllimlərimi və tələbə yoldaşları heç vaxt unutmayacağam. Təhsilimi isə Türkiyədə davam etdirmek niyyətindəyəm.

Fərid Forigh

(**Əfqanistan vətəndaşı, ATU-nun doktoranti**)

— Mən Əfqanistanın paytaxtı Kabilədə fəaliyyət göstərən Ürek-damar Cərrahiyə Xəstəxanasında çalışıram. Əfqanistanda dövlət xəstəxanaları təessüf ki, azdır. Çalışdıqım xəstəxana özəl xəstəxanadır. Bizim ölkədə həkim çatışmazlığı hökm sürür. Vətəndaşlar kasib yaşıyırlar.

İllərlə ölkədə gedən müharibə iqtisadiyyata da ağır zərəbə vurub. Azərbaycanla Əfqanistan arasında bağlanmış dövlətlərə müqaviləyə əsasən mən Tibb Universitetin-

də doktorantura təhsili alıram. Tədris yüksək səviyyədədir. Müəllimlər mənə diqqət göstərir. Klinikalarda təcrübə keçirəm. Xəstəxanalarда da həkimlər mənə hörmətlə yanaşırlar.

Xalqınız olduqca qonaqpərvərdir. Təhsil müddətim başa çatandan sonra Əfqanistana qayıdış xalqına xidmət edəcəyəm.

Məhəmməd Rza Şeyx Əlizadə Xanqa
(**İran vətəndaşı, Stomatologiya fakültəsinin I kurs tələbəsi**)

— Ailəmizle birgə Bakıda yaşayram. Bacım Məryəm Şeyx Əlizadə Azərbaycanda üzgülük üzrə milli komandanı təmsil edir. Dünya çempionudur. Bacım da minim kimi Tibb Universitetində oxumaq istəyir. Bu səbəbdən ciddi-cəhdə ATU-ya qəbul olmaq üçün hazırlaşır. Ailəm Bakıda yaşadığı üçün mən də bura gəldim və Azərbaycan Tibb Universitetinin reytingi ilə maraqlandım. Göstəricilər mən qane etdi. Bu səbəbdən sənədlərimi ATU-ya verdim.

Qəbul olanda çox sevindim. Fəxr edirəm ki, Azərbaycanda təhsil alıram. Təhsilimi bitirdən sonra Bakıda qalmağı düşünürəm. Müəllimlərim mənə hörmətlə yanaşır. Hər bir sualımı anında cavablandırırlar. Bir sözə, hər səyən razıyam. Bu bir ilde xeyli dostlar da qazanmışam.

Milad Abdullazade
(**İran vətəndaşı, Stomatologiya fakültəsinin IV kurs tələbəsi**)

— Mən əslən Azərbaycandanam. Babamgil Gəncə şəhərindən Türkiyəyə köçübərəm. Həmişə Azərbaycana, Gəncə ilə bağlı maraqlı xatirələr danişirdilər. Orta məktəbdə oxuduğum illərdə məndə bir istək baş qaldırmışdı ki, ali məktəbi Azərbaycanda oxuyum. Çok şükür, istəyimə nail oldum. Sənədlərimi Azərbaycan Tibb Universitetinə verdim və qəbul oldum. Bakı çox xoşuma gəlir. Gəncədə qohumlarım var. Pandemiya olduğundan, Gəncəyə gedə bilmədim. Məqsədim Gəncəyə getmək, dahi Nizamətinin məqbərəsini, eləcə də öz vətenini işğalçılarından qehrəmanlıqla qoruyan və şəhid olan Cavad xanın qəbrini ziyarət etməkdir.

— Tebriz şəhərindənəm. Bu mənim ikinci təhsilimdir. Makina mühəndisliyi ixtisasını bitirmişəm. Azərbaycanda oxumaq könlümdən keçdi. Qəbul üçün Azərbaycan Tibb Universitetini seçdim. Bele bir təhsil ocağında oxumaqdan qürur duyuram. Təhsilin səviyyəsi, müəllim və tələbələrin mənə olan münasibəti olduqca yaxşıdır. Universitetdə sağlam bir mühit var. Hər addımda səmimilik, məhrəbanlıq hiss edirəm. Azərbaycanın metbəxi zəngin və dadlıdır. Kababını çox xoşlayıram. Azərbaycanın tarixi məkanları ilə maraqlanıram. Qobustan daşüstü abidələri görmək, oranı ziyarət etmək istərdim.

Dəyərli dostlarla vaxt keçirmək mənim üçün xoşdur. Onlar vasitəsi ilə Azərbaycanın ədəbiyyatı, tarixi, mədəniyyəti ilə bağlı çox şeylər öyrənilərəm.

Bəkir Enes Evdı:
(**Türkiyə vətəndaşı, I Müalicə-profilaktika fakültəsinin III kurs tələbəsi**)

Nəsib olsa, təbiətin incisi Maralğölü, Göygölə də görəcəyəm. Mənim üçün baba yurdunda təhsil almaq çox xoşdur. Dostlar qazanmışam. Müəllimlərimizdən çox razıyam. Sixinti keçirməye qoymurlar. Özümü Bakıda yad hiss etmirəm. Hara gedirəm, insanların həmisi isti münasibət görürlər. Universiteti bitirəndən sonra Azərbaycanda qalmağı planlaşdırıram.

Hasan Altan

(**Türkiyə vətəndaşı, I Müalicə-profilaktika fakültəsinin I kurs tələbəsi**)

— Vaxtılı babalarım Stalin represiyasından yaxa qurtararaq Türkiyəyə pənah aparıblar. İndi mən baba yurdunda təhsil alıram. Özümü olduqca rahat hiss edirəm. Pandemiya dövründə dərslerimiz onlayn qaydada keçirilər. Doğrudur, canlı təmas olmasa da, müəllimlərimiz bizi diqqətlə yanaşdırıq hiss etdim. Dərsləri yüksək səviyyədə keçir, bizi düşündürən suallara etraflı cavab verirdilər. Yəqin pandemiya yaxın zamanlarda aradan qalxacaq, biz də dərsləri ənənəvi qaydada keçəcəyik. O zaman müəllim və tələbə yoldaşlarımla yaxından tanış ola biləcəyəm.

İlk vaxtdan özəl klinikaların birində təcrübə keçdim. On böyük qazanclarından biri elə o oldu. Azərbaycan gözəldir. Baba yurdunda təhsil almanın ayri ləzzəti var.

O hissə ifadə etməkdə çətinlik çəki-rəm. İllərlə işğaldə olan Qarabağımızın Müzəffər Ordumuz tərəfindən azad edilməsi qürurumun üstüne qurur, sevincimin üstüne sevinc getirdi.

Bələcə, universitetimə bu dəfə əcnəbi tələbələrinin gözü ilə baxdıq. Onların dilindən təhsil ocağı, müəllimlər, tələbə yoldaşları, eləcə də ölkəmiz və xalqımız barədə xoş söz-lər eşitdikcə, biz də qururlaşırıq. Əmin olduq ki, onların hər biri vətenlərinə mütəxəssis kimi geri döndə, həm də Azərbaycana olan sevgilərini və xoş təessüratlarını etraflarındakı insanlarla məmənunluqla bölüşəcəklər.

Qabil ABDULLAYEV

"Duzlu göl"dən istifadə xərcəng xəstəliyinə səbəb ola bilər

Professor Sahib Musayev: "Revmatik xəstəliklər zamanı əksər orqan və toxumalar zədələnir"

Revmatik xəstəliklərin əhali arasında adətən soyuq aylarda geniş yayıldığı bilirik. Amma havalar istiləşəndən sonra da Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Terapevtik Klinikasının Revmatologiya və qastroenterologiya şöbəsinə müraciət edənlərin sayı çoxalıb. Bunun səbəblərinə aydınlıq gətirmək üçün adıçəkilən şöbəyə rəhbərlik edən professor Sahib Musayevə müraciət etdi.

Professor revmatik xəstəliklərlə bağlı geniş məlumat verərək, bu sahənin təbabətinə en çətin və həle də öyrənilməyən problemlərindən biri olduğunu qeyd etdi: "Revmatik xəstəliklər təbabətinə en qedim sahəsi hesab olunur. Birləşdirici toxumaların qarışq xəstəlikləri, sistem qırmızı qurd eşənyi, ankirozlaşdırıcı spondilit, kristallik artropatiya, reaktiv artritlər və bu kimi coxşayı revmatik xəstəliklər günümzdə həllini tapmayan xəstəliklər sırasındadır. Revmatik xəstəliklər zamanı əksər orqan və toxumalar, o cümlədən oynaqlar, dəri, sinir, böyərkələr, ağciyər, ürək, bağırsaq, baş-beyin zədələnir".

S.Musayev təkcə payız-qış aylarında deyil, eyni zamanda yay mövsümündə də əhali arasında bir sıra revmatik xəstəliklərin baş qaldırıldığını, onlardan revmatoid artrit, sistem qırmızı qurd eşənyi, sklerodermiya, dermatomiozit və podaqranın üstünlük təşkil etdiyini bildirib: "Sistem qırmızı qurd eşənyi xəstəliyi en çok iqlim dəyişiklikləri zamanı üzə çıxır. Bu xəstəlik yay aylarında fotosensibilizasiya, yeni həddindən

artıq güneş şüalanması olan regionlarda çox yayılır. Qırmızı qurd eşənyi en çok yeniyetmə qızılarda, gənc analarda müşahidə olunur".

Şöbə müdürü regionda daha çox yayılan revmatik xəstəliklərdən birinin podaqra olduğunu vurğulayıb. Onun sözlərinə görə, bu xəstəlik zamanı oynaq daxiliində natrium-urat kristallarının toplanması nəticəsində həmin nahiyyədə kəskin iltihabi proses başlayır və müəyyən vaxtdan sonra oynaqlar zədələnir.

Professor podaqranın səbəb olduğu bəzi fəsadlara toxunaraq, onun xroniki böyərk xəstəliklərinə, hipertoniya, 2-ci tip şekerli diabete, piylənməyə gətirib çıxardığını da qeyd edib: "Podaqraya tərkibi purillə zengin qidaları normaldan artıq qəbul edən səxsənlərdə çox rast gelir. Xəstəlik qəfil başlayır. Ayağın baş barmağı qızarır. Həmin nahiyyədə ciddi hərəkət məhdudluğu əmələ gəlir".

Onu da öyrəndik ki, əgər revmatik xəstələr COVID-19-a yoluxarsa, onlarda ağrılaşma halları müşahidə olunur. Həmin səxsənlərdə patoloji proseslər daha ağır gedir, onlar arasında ölüm faizi daha çox olur. COVID-ə yoluxmuş skelbermiyalı xəstələrde ağciyərlər ciddi zədələnməyə məruz qaldığından, xəstəliyin müalicə taktikası protokola tam uyğun aparılmalıdır.

Bəzən şahidi olurraq ki, revmatik xəstəliklərdən əziziyət çəkənlər Bakı ətrafında yerləşən və çoxlarımızın yanlış olaraq müalicə məkanı kimi qəbul etdiyimiz "duzlu göl"lərə üz tuturlar. Bununla bağlı sualımızca cavab verən professor Sahib Musayev həkim məsləhəti olmadan insanların müstəqil şəkildə göldə güneş vannası qəbul etməsinin xeyirdən çox zərərlə ola biləcəyini qeyd edib: "Həmin insanlar "duzlu göl"-ün tərkibində olan neft sənayesi tullantıları, kanserogen maddə - benziprin ilə dərinin zədələndiklərinin fərqində deyillər. "Duzlu göl"dən istifadə edən revmatoloji xəstələr dərinin aşınması qeydə alınır. Hətta bezilərində dəri xərcəngi yaranır".

İsti yay aylarına qədəm qoymuşuq. Həmi sərinləmek üçün Xəzərə üz tutur, eyni zamanda dəniz havası udmaq isteyir. Amma professor məsləhət görür ki, revmatik xəstələr əvvəlcə mütləq həkim konsultasiyasından keçsinlər. Bu, həmin xəstələri sabah ağır nəticələrlə üzləşməkdən qoruya bilər.

İsti yay günlərini yaşayırıq. Hazırda insanları en çox narahat edən məsələlərdən biri də qızmar Gənəşin təsirindən yaranan bir çox dəri xəstəlikləridir. Bu problemlərin yaranmaması üçün nələri bilmək lazımdır, onların müalicəsi necə aparılmalıdır və hansı dərman vasitələrindən istifadə etmək olar? Bu sual-lara aydınlıq gətirmək üçün Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin baş dermatoveneroloğu, ATU-nun Dermatovenerologiya kafedrasının müdürü, tibb elmləri doktoru, professor Fərid Mahmudova müraciət etdi.

Qızmar Gənəş və dəri xəstəlikləri

Professor Fərid Mahmudov dərimizi Gənəş şüalarının mənfi təsirlərindən qorumaq üçün məsləhətlər verir

- **Adətən yay aylarında bəzi insanlar dərinin Gənəş şüalarının təsirindən qaşındığını, qızardığını söyləyirlər. Bu hallara qarşı hansı tedbirli görmək olar?**

- Buna müasir tibb elmində fotodermatoz deyirlər. Yeni dərinin Gənəş şüası, o cümlədən ultrabənövşəyi şüalarla məruz qalmışından meydana gələn abnormal reaksiya. Simptomları dəridə səpkilər, şişmə və qabarcıqların olmasına dair. Çünkü məhz bu yaşlarda dəri-de yağılanma başlayır və bu xəstəlik en çox seboreik nahiyyələrində (sinə, kürek, qolların üst hissəsi, boyun və baş) görünür. Həmin ləkələrin üzərində bəzən ince pulcuqlar da görünürlər. Fotodermatoz mühəciliyində topik steroidlər, antihistamin preparatlardan istifadə etmək lazımdır.

- **Bəzən də açıq havada uzun müddət qaldıqdan sonra dəridə xoşagelməz ləkələr yaranır. Bunun gelecekdə sağlamlığa hər hansı təsiri olurmu?**

- Bu adətən bədənin üst nahiyyəsində ləkə şəklində görünən bir xəstəlikdir. Bu xəstəliyə səbəb dərimizdə mövcud olan saprofit, yəni dərinin normal florasi sayılan Pityrosporum ovale adlı zərərsiz maya göbələyidir. Onun sağlamlığı heç bir menfi təsiri yoxdur. Ancaq

dəridə kosmetik effekt sayılır. Ləkələr açıq çəhrayı, tünd və açıq qəhvəyi, bəzən də ağ rəngdə olur. Məhz ona görə də bu xəstəliyin adı rəngbərəng dəmrəvdür. Göbələyin dəridə yayılma səbəbi isti və nemli havada çox tərləmək, dərinin yağlı olması, zəifləmiş immun sistemi, hormonal dəyişikliklər və sairdir. Rəngbərəng dəmrəv dəsox yeniyetmə və gənc yaşlarda olur. Çünkü məhz bu yaşlarda dəri-de yağılanma başlayır və bu xəstəlik en çox seboreik nahiyyələrində (sinə, kürek, qolların üst hissəsi, boyun və baş) görünür. Həmin ləkələrin üzərində bəzən ince pulcuqlar da görünürlər. Bu zaman heç bir subyektiv şikayət vəmir, lakin başa yayılında şiddetli qaşıntı ilə müşayiət oluna bilir.

- **Fərid müəllim, yay aylarında insanlarda qoltuqaltı nahiyyə dəri yağılanma başlayır. Buna qarşı hansı vasitələrdən istifadə etməyi məsləhət görərdiniz?**

- Həddən artıq tərləmənin en müasir və təsiri müalicə növlərindən biri botulinoterapiya ilə müalicədir. Botoks tərkibində Botulinum deyilən bir toksin olan dərman vəsitsidir. Kosmetologiyada üzdəki qırışların açılması üçün botoks inyeksiyalarından geniş istifadə olunur. Eyni zamanda, botoks qoltuqaltı bölgədə həddindən artıq tərləməye qarşı da istifadə edilir. Botoks vurulandan dərhal sonra çox tərləmə problemi aradan qalxır. Dərmanın təsiri 4-6 ay davam edir. Adətən ildə bir dəfə, havalar istiləşəndə bu proseduru təkrar etmək lazımdır.

M.ƏLƏKBƏRLİ

Tələbəmizin uğuru

Rəşad Alpaşayev beynəlxalq sertifikatlarla təltif edilib

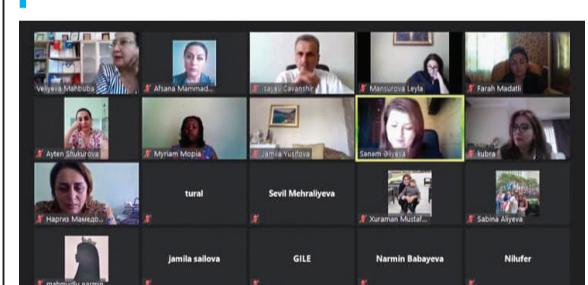
Universitetimiz tələbələri arasında gənc tədqiqatçılar çoxdur. Onlar dünyada baş verən yenilikləri maraqla izləyir, yerli və beynəlxalq konfranslarda mütəmadi olaraq elmi məqalələrlə çıxış edirlər. Belə gənclərdən biri də II Müalicə-profilaktika fakülətinə tələbəsi Rəşad Alpaşayevdir.

hazırlayıb. Biometriyanın əsas üstünlüklerini, biometrik texnologiyaların istifadəsini, nəzəret nöqtəsindən keçən çox sayıda insanın şəxsiyyətini yoxlamaq imkanlarını özündə əks etdirən

biometrik identifikasiya olunması" mövzususunda çıxışı maraqla qarşılığın. Konfrans heyətindən əməkdaşlıq təklifi alan universitetimizin tələbəsi sonda fərqlənmə sertifikatı ilə təltif edilib.

R.Alpaşayevin başqa bir təltifi isə Harvard Universitetindən gelib. Bele ki, o, adıçəkilən universitetin rəsmi saytında her ay COVID-19 virusunun klinik-profilaktik cəhətdən idarə olunması mövzusunda təşkil edilən beynəlxalq kurslara qatılıb. Qaydaya görə, vebinarların mövzusuna dair final testi keçirilir və 75%-dən yuxarı nəticə əldə edən şəxslər xüsusi sertifikatla təltif olunur. Bu tələblərə cavab verən universitetimizin temsilçisi R.Alpaşayev də hazırlıda öz aktuallığını qoruyan COVID-19-un səbəb olduğu kardiovaskular (ürək-damar sistemi) komplikasiyalar mövzusunda vebinarın final testindən uğurla keçib və həmin kurs üzrə sertifikata layiq görürlər.

Bu il ATU-da magistratura pilləsini 13 nəfər bitirir

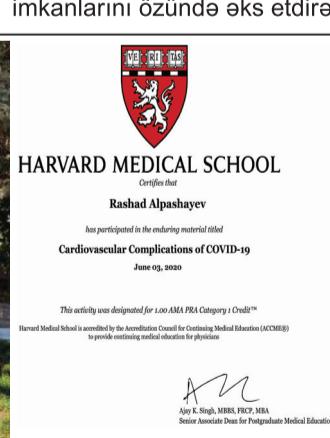

5-6 iyul tarixlərində Azərbaycan Tibb Universitetinin Əczaçılıq (060801) ixtisasının Əczaçılıq kimyası (224133), Toksikoloji kimya (224164), Farmakoqnoziya (224148), Əczaçılıq texnologiyası (224156), Əczaçılığın təşkili (224172) ixtisaslaşmaları üzrə 2-ci kurs magistrantlarının onlayn formatda dissertasiya işinin müdafiəsi keçirilib.

Ümumiylək 2021-ci ildə ATU-da magistratura tehsil piləssini 13 magistr bitirir: Əczaçılıq kimyası - 3 nəfər, Toksikoloji kimya - 3 nəfər, Farmakoqnoziya - 3 nəfər, Əczaçılıq texnologiyası - 3 nəfər, Əczaçılığın təşkili - 1 nəfər.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, ATU-da ilk dəfə olaraq xarici vətəndaş - Kamerun vətəndaşı Myriam Mopia ingilis dilində müdafiə edərək Farmakoqnoziya ixtisası üzrə magistr dərəcəsinə layiq görürlüb.

Bu il magistr dərəcəsinə alan bütün magistrantları səmimi qəlbəndə təbrik edir, gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzu edirik!

İştirakçısı olduğu konfranslarda və kurslarda xüsusi feallığı ile seçilən R.Alpaşayev bu günlərdə daha iki uğura imza atıb. O, Bakı Ali Neft Məktəbinin təşkilatçılığı ilə ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 98-ci ildönümüne

həsr olunmuş Tələbə və Gənc Tədqiqatçıların II Beynəlxalq Elmi Konfransında iştirak edib. Tədqiqatçı tələbə konfransqa qatılmamışdan önce ATU-nun Tibbi və bioloji fizika kafedrasının müəllimi, dosent İlqar Aslanovun elmi rəhbərliyi altında tezis

tezis bəyənilib və tezis kitabçasında nəşr olunub. Bundan sonra "Proseslərin avtomatlaşdırılması və informasiya təhlükəsizliyi – 2021" bölümündə məruzələr dinlənilib. R.Alpaşayevin "Nəzər sistəmlərində şəxsiyyətin

"Azərbaycanda insult mərkəzlərinin yaradılmasına böyük ehtiyac var"

Dilarə Xəlilova: Ənənəvi metodlar effektli olsa da, trombolizis müalicənin yerini vermir

Hər il dünyada 16-17 milyon insan insult keçirir. Bu statistikada Azərbaycan da yer alır. Amma təessüf ki, qonşu ölkələrdən fərqli olaraq, bizdə insult xəstələrini müalicə etmək üçün heç bir mərkəz fəaliyyət göstərmir. Bu barədə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin baş nevroloqu, Azərbaycan Tibb Universitetinin Nevrologiya kafedrasının assistenti, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Dilarə Xəlilova məlumat verib.

D.Xəlilovanın sözlərinə görə, onlara ən çox müraciət edənlər xroniki və kəskin beyin qan dövranı pozuntuları olan xəstələrdir: "Insult yüksək ölüm (ölüm sayına görə 2-ci yeri tutur) və əllilik təhlükəsi yaradır. Bu insanların yalnız 15-20 faizini əvvəlki həyat tərzinə qaytarmaq mümkün olur. Xəstələrin eksriyyəti isə müxtəlif dərəcəli əllilik alırlar. Məhz buna görə insult tətibbi yox, eləcə də sosial yönümlü bir problemdir".

Neuroloq D.Xəlilova xəstəliyə əsasən yaşılı, ahil şəxslərin məruz qaldığını, amma bəzən uşaqlar və gənclər arasında da

beyin qan dövranının pozulması hallarına rast gəlindiyini qeyd edib. O, xəstəliyi yaranan risk amillərinin hədsiz çox olduğunu deyib: arterial hipertenziya, şəkərli diabet, ürək xəstəlikləri, o cümlədən ürək ritminin pozulmaları, böyrək və qaraciyər xəstəlikləri, hipercolesterinemiya, hipodinamiya, piylənmə və s. Bundan başqa, zərərlər vərdişləri də qeyd etmək lazımdır: alkoqolizm, siqaret çəkmə, narkomaniya. İrsi meyilliliyi, gündəlik yaşadığımız stresi də unutmaq olmaz. Göstərilən amillər mütləq insult yaratır, amma xroniki beyin qan dövranının çatışmazlığına və ya

pozulmasına səbəb ola bilirlər. D.Xəlilova ölkəmizdə insult mərkəzlərinin olmaması ilə bağlı narahatlığını da çatdırıb: "Xaricdə, o cümlədən qonşu ölkələrdə insult mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Bu cür xəstələr aşkar olunanda, onları təcili insult mərkəzlərinə çatdırırlar. Artıq təcili yardımında insultlu xəstələr üçün vacib olan qan testləri götürülür, EKK edilir, simptomatik yardım göstərilir. Mərkəzlər bu tip xəstələrin müalicəsi üzrə ixtisaslaşdırdıdan, tez bir zamanda lazımi müayinə aparır (o cümlədən kranial KT), eks göstəriş olmasa, trombolizis müalicəsi tətbiq edirlər. Trombolizis düzgün seçim edilmiş xəstələrdə vaxtında aparıllarsa, həm ölüm, həm de əllilik ehtimalı azalmış olur. Bu, böyük bir sistemin birgə və razılıqla rəsmiyyətli fəaliyyəti nəticəsində mümkün olur.

Amma bizdə hələ ki belə mərkəzlərin yaradılması üçün müzakirələr aparılır. Azərbaycanda bu cür xəstələr aşkar olunanda onların somatik vəziyyəti, nevroloji statusu qiymətləndirilir, radioloji müayinə aparılır və müvafiq müalicə həyata keçirilir. Doğrudur, bu müalicənin effektli olur, amma trombolizis sistemin yerini vermir".

Son illər Azərbaycan Tibb Universitetində yeni ixtisaslar üzrə mütəxəssis hazırlanmasına başlanılıb. Bununla bağlı sorğumuzu cavablandırıran ictimai səhiyyə fakültəsinin dekanı, professor Anar Ağayev yeni ixtisasların yaradılması zərurətindən danışıb.

Həkimlərə dəstək olacaq mütəxəssislər hazırlanır

ATU-da iki yeni ixtisas üzrə bu il də qəbul aparılacaq

O, ictimai səhiyyə fakültəsinin I kursunda Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya ixtisası üzrə 38, Tibb bacısı ixtisası üzrə isə 34 tələbənin təhsil aldığı bildirilib. Hər iki ixtisasın tədris proqramlarının Avropa tədris proqramlarına uyğun şəkildə hazırlanlığını, universitetimizlə qardaş Türkiye Cümhuriyyətinin universitetləri arasında memorandum imzalandığını söyləyən fakültə dekanı qeyd edib ki, tələbələrimiz bu sənədlər əsasında Qazi və Ankara universitetlərinin tədris proqramlarına qatılmaq imkanı qazanıblar. Belə ki, tələbələrimiz Türkiyədə eyni ixtisas üzrə oxuyan tələbələrin dərslərinə onlayn şəkildə qoşularaq öz bilik və bacarıqlarını artırırlar.

Tibb bacısı ixtisası üzrə kadr-ların əvvəller kolleclərdə, texnikumlarda hazırlanlığını xatırladan professor A. Ağayev, artıq Avropada mövcud olan təcrübəni ölkəmizdə tətbiq etməyə başla-diqlarını vurğulayıb. Bildirib ki, bu ixtisasa yiyələnən tələbələrin magistratura proqramlarında

iştirak etmək hüququ da yaranacaq. Halbuki, nə bizdə, nə də Avropada texnikum, kollec tələbələrinin belə bir hüququ var. Bu nöqtəyi-nəzərdən, bakalavr səviyyəsində ali təhsil alan tibb bacılarının timsalında həkimləre lazımi səviyyədə dəstək göstəre bilən köməkçi mütəxəssislər yetişəcək.

A. Ağayev yeni ixtisaslar üzrə təhsil alan tələbələrə Avropa ölkələrində bu sahə üzrə ixtisaslaşmış mütəxəssislərin dərs keçidiyi diqqətə çatdırıb. O, Türk-iyədən dəvət olunmuş Mədiniə Dərya xanımın Tibb bacısı, Tədris Cərrahiyyə Klinikasının Fizioterapiya şöbəsinin əməkdaşı Turqo Şahinin ise Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya ixtisası üzrə mütəxəssis olduğunu söyleyib.

Qeyd edək ki, 2020-2021-ci tədris ilindən ATU-da bakalavriat səviyyəsi üzrə "Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya", "Tibb bacısı işi", magistratura səviyyəsi üzrə isə "Klinik (tibbi) psixologiya" və "Səhiyyə sahəsi üzrə menecment" ixtisaslarına qəbul aparılır.

Fəal tələbələrə sertifikatlar verilib

Azərbaycan Tibb Universitetinin Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsi (THİK) intellektual oyunlar klubunun fəalları və sosial-ictimai işlər üzrə aktiv olan tələbələrlə görüş təşkil edib.

Görüşdə çıxış edən ATU THİK-in sədri Elvin Kərimli intellektual oyunlar klubunun fəaliyyətinin komitə tərəfindən daim dəstəkləndiriləcəkini qeyd edib. O, klubun qarşısında duran vəzifələr, yeni layihələr və ideyalar haqqında iştirakçılarla məlumat verib. THİK sədri tələbələrə bundan sonra da fəal olmayı, peşəkar kadr ki-

mi daha yüksək nailiyyətlər əldə etməyi arzulayıb.

Sonra Nəsimi rayon İcra Həkimiyətinin Gənclər və idman idarəsinin rəisi Şahmar Tağıyev də tələbələri təbrik edib. O, idarənin ən aktiv üzvlərinin məhz Azərbaycan Tibb Universitetinin tələbələri olduğunu fəxrə qeyd edib.

Görüşün sonunda THİK-in tədbirlərində fəallıq nümayiş etdirən tələbələr sertifikatla təltif olunub. ATU THİK növbəti tədris ilü üçün də tələbələri təşkilatın nəzdindəki klub və departamentlərə qoşulmağa, boş vaxtlarını səmərəli keçirməyə dəvət edir.

Qalxanvari vəzin cərrahiyyəsində evəzolunmaz cihaz

Tədris Cərrahiyyə Klinikasında "Neyro monitoring"ın vasitəsilə tam təhlükəsiz əməliyyatlar həyata keçirilir

Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikasında müasir texnologiyalara əsaslanan cihazlardan geniş istifadə olunur. Onlardan biri də qalxanvari vəzin əməliyyatı üçün nəzərdə tutulmuş "Neyro monitoring" cihazıdır.

Bu cihazın əhəmiyyəti barədə ATU-nun I Cərrahi xəstəliklər kafedrasının assistenti, cərrah-endokrinoloq t.ü.f.d. Azər Hümmətov qəzetişimizə məlumat verib: "Bildiyimiz kimi, qalxanvari vəzin arxasında qaydan qırtlaq siniri yerləşir. Bu sinir bizim səs tellərimizi innervasiya edir. Cərrahi əməliyyat zamanı səs tellərimizi qorumaq üçün bütün dünyada bu cihazdan istifadə edilir. Ölkəmizdə isə Tədris Cərrahiyyə Klinikası fəaliyyətə başladığı gündən "Neyro monitoring" cihazı xəstələrimiz üzərində tətbiq olunur. Qeyd etdiyim kimi, bu cihazın ən böyük əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, səs sinirinin tamlığını qoruyub saxlaysı. Əməliyyat zamanı sinir bu cihaz vasitəsilə müəyyən edilir və əməliyyat daha təhlükəsiz şəraitde icra olunur. Həm əməliyyatdan önce, həm də əməliyyatdan sonra xəstədə hər hansı mənfi dəyişiklik olmur. Qaydan qırtlaq sümüyünün müəyyən edilməsində bize kömək etməkə yanaşı, bu cihazın başqa faydası da var. Belə ki, əməliyyat zamanı hər hansı sinirə toxunma baş verərsə və yaxud sinir bağlanması, onun vasitəsilə həmin yer müəyyən edilir və biz rahat şəkildə o hissəni, daha doğrusu, sapla bağlanmış düyüünü tapıb açırıq və sinirin keçiriciliyini yoxlayırıq. Əgər sinirin keçiriciliyində heç bir problem yoxdursa, əməliyyat

ügurla tamamlanmış hesab olunur. Beləliklə, bu cihazın üstün cəhəti xəstələrin təhlükəsizliyinə zəmanət verməklə aparılan cərrahi əməliyyatın uğurla həyata keçirilməsinə imkan yaratmasıdır".

A. Hümmətovun sözlərinə görə, son illər bütün dünyada olduğu kimi, ölkəmizdə də qalxanvari vəzini xəstəliklərindən əziyyət çəkənlərinin sayı çoxalıb: "Belə əməliyyatları daha təhlükəsiz şəraitde, yəni siniri qorumaq şərti ilə həyata keçirmək üçün tərəfimizdən "Neyro monitoring" cihazı tətbiq olunur. Əməliyyat zamanı cərrahi stresdən azad edən bu cihaz qalxanvari vəzin cərrahiyyəsində çox yüksək texniki imkanlara malikdir".

Həkim sonda qeyd etdi ki, elə bu günlərdə "Neyro monitoring" cihazının vasitəsilə növbəti xəstə üzərində tam təhlükəsiz və rahat şəkildə qalxanvari vəzin cərrahi əməliyyatı uğurla həyata keçirilib.

"Heç filmlərdə belə səhnələr görməmişdim"

ATU-nun əməkdaşı, Vətən müharibəsinin iştirakçısı Aqşin Həsənli Şuşanın necə alınmasından danışır

Şanlı qələbəmizdə onun da payı var. Vətən müharibəsində iştirak etdiyi üçün özünü çox xoşbəxt sayrı. Deyir ki, Qarabağın işğaldan azad olunması bir azərbaycanlı kimi onun da arzusu olub. Ona görə döyüşə könüllü gedib. Şuşanın alınmasındanək ağır döyüşlərdə olub. Maraqlı döyüş xatirələri var. Haqqında söhbət açacağımız qəhrəman Azərbaycan Tibb Universitetində mühafizəçi vəzifəsində çalışan Aqşin Həsənlidir.

1991-ci ildə Bakıda anadan olmuş Aqşin ötən il sentyabrın 27-dən könüllü olaraq müharibəye qoşulub. Oktyabrın 1-dən Cəbrayıylı istiqamətində döyüslərdə iştirak edib. O həm yeni mövqelər əldə etmiş hərbçilərimizin ərzaqla təminatı ilə məşğul olur, həm de qızığın döyüslərdə düşmənə qarşı vuruşurdu. Oktyabrın 10-da ise Füzuli istiqamətində gedən döyüslərin iştirakçısı olub. Oktyabrın 18-də "İlandağ" deyilən ərazidəki posta idarə etdiyi "UAZ"la yemək

apararkən düşmənin raket atəşinə tuş gəlir. "UAZ" partlayışın zərbesində dərəyə yuvulanır. Aqşin və əsgər yoldaşı ağır yaralansa da, xoşbəxtlikdən sağ qayırlar. İki saat sonra vəziyyətdən xəber tutan əsgərlərimiz onları xilas edərək hospitala aparırlar.

Aqşin kəllə-beyin travmasından müalicə alır. Həkimlər ona müharibəyə getməyə icazə verməsə də, Aqşin yenidən Cəbrayıldaki tabora qaydır: "Ən böyük arzulamımdan biri Şuşanın azadlığı uğrunda döyüslərdə iştirak etmək idi. Torpaqlarımızı azad görmək istiyordim. Ona görə Cəbrayılda yerləşən taborumuza qayıdım. Xalam oğlu Tahir Qarayev də həmin taborda vuruşurdu. Yenidən döyüslərdə iştirak etdim. Noyabrın 1-də taborumuz Şuşa istiqamətində irəliləmək əmrini aldı. Meşadən Şuşa qalasına tərəf hücumu keçdi. Şəhərin alınması üçün əlbəyaxa döyüşlər başladı. Mən heç filmlərdə bele səhnələr

görməmişdim. Bizim əsgərlərimiz sanki dağı yararaq Şuşaya daxil oldular. Onlar təsəvvür edilməyəcək dərəcədə rəşadatlı vuruşurdular. Şuşaya daxil olanda sevindiyimdən hönkür-hönkür ağladım. Bu yaşadək o cür göz yaşlarına qərq olduğumu xatırlamıram. Şəhərdə mülki əhali dəvar idi. Elə bildi ki, biz onları da öldürəcəyik. Bize yalvarıdlar ki, onlara dəymeyək. Amma onlara başa saldıq ki, biz erməni deyilik, əliyalın dinc əhaliyi qarşı silah işlətmərik. Onları sağ-salamat buraxdıq, etraf əraziləre getdilər. Gözlərinə inanmırıdlar. Ermənilər Şuşanı tərk edəndə özləri də etiraf edirdilər ki, "bizimkiler olsayıdı, sizinkilərə qarşı vəhşilik edər, işgəncə ilə öldürərdilər".

Aqşin Şuşa alınandan sonra "Şuşa türməsi"ndə, Cıdır düzündə, İsa bulağında olduğunu da bildirdi. Qarabağın füsunkar gözəlliyyine heyran olan Aqşin, Şuşanı xüsusi vurguladı.

Noyabrın 9-u üçtərefli müqavilə bağlananandan sonra Aqşin orduandan tərxis olunub. O, Prezidentin sərəncamı ilə Füzuli, Xocavənd, Şuşa və Cəbrayılin azad olunmasına görə medalları ile təltif olunub. Müdafiə Nazirliyi tərəfindən ona "Cəsur döyüşü" medalı və fəxri fərمانlar verilib.

Aqşin dövlətimizin ona və ailəsinə göstərdiyi qayğıdan razıdır. Müharibə dövründə ailəsinə maddi və mənəvi dəstək olunmasına görə təşəkkür edir.

Q.ABDULLAYEV

Tədris Terapevtik Klinikada Tibbi Şuranın yekun icası keçirilib

Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Terapevtik Klinikasında Tibbi Şuranın yekun icası keçirilib. Toplantıda klinikanın iyun ayı üçün fəaliyyəti qiymətləndirilib və qarşısındaki dövr üçün vezifeləri müzakirə olunub.

Klinika direktorunun müalicə işləri üzrə müavini Fəridə Hacıyeva iyun ayı ərzində ambulator və stasionar xəstə qəbulu, müəssisənin tibbi fəaliyyəti barədə ümumi məlumat verib.

Daha sonra çıxış edən klinikan-

nın direktoru, professor Surxay Musayev iyunun 12-dən etibarən kafedralarda məzuniyyətin başlayacağı, bununla yanaşı, klinikanın fəaliyyətini davam etdirəcəyini vurgulaib. Klinikanın işinin təşkili, qarşıda duran məsələlər haqqında danışan professor Surxay Musayev məzuniyyətə gedən professorlara və digər tibb işçilərinə xos istirahətlər arzulayıb.

Toplantıya bir sıra cari məsələlərin müzakirəsi ilə yekun vurulub.

Əməkdaşımız karate yarışlarında hakimlik edir

A.Cəfərov 2003-2005-ci illerde Azərbaycan Silahlı Qüvvələrində hərbi xidmət keçən zamanı N saylı hərbi hissənin Fiziki hazırlıq və idman rəisi vəzifəsində çalışıb. Bu dövrdə o, Müdafiə Nazirliyinin keçirdiyi idman yarışlarında iştirak edib və mükafatlandırılıb. Son vaxtlarda ise kyokuşin karate üzrə keçirilən yarışlarda hakimlik edir. 2019-cu ildə keçirilən respublika çempionatında ən yaxşı hakim seçilib.

Universitetimizin əməkdaşı 26-27 iyul 2021-ci il tarixdə Gürcüstanın paytaxtı Tbilisi şəhərində beynəlxalq dərəcəli hakimlərin seminarına qatılıb və Avropa çempionatında karate döyüslərinə hakimlik etmək üçün lisenziya alıb. Və hansı döyüslərdə hakimlik etdiyi nəzərə alınaraq, yarışın ən favorit döyüscüsü, 20 dəfə Avropa çempionu, bolqaristanlı 5-ci dan kəmər sahibi Voleri Dimitrovun döyüşündə hakimlik ona hevəl olunub. Sonda hakimlər kollegiyası A.Cəfərovun hakimliyinə müsbət rəy veriblər.

Peşəkar fəaliyyətini ATU-nun "Təbib" idman klubunun təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbirlərdə davam etdirən A.Cəfərov, universitetimizin idman şərəfini bundan sonra da qorumağa çalışacağını bildirib.

Ictimai səhiyyə fakültəsində yeni növ təlimlər silsiləsi davam edir

Azərbaycan Tibb Universitetinin İctimai səhiyyə fakültəsinin təşkilatçılığı ilə səhiyyə təşkili üzrə təlim keçirilib. Təlimdə səhiyyə sahəsində iqtisadi və tibbi səmərələşdirici strategiyaların tərtib və tətbiq edilməsi, o cümlədən digər mövzularda müzakirələr aparılıb. Təlim ATU-nun Uşaq-yeniyyət mələrinin sağlamlığı və əmək sağlamlığı kafedrasında baş tutub.

ATU-nun İctimai səhiyyə fakültəsinin dekanı, professor Anar Ağayev çıxış edərək, gələcəyin həkimləri üçün bu mövzuda praktiki bacarıqlarının olmasının böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini, bu baxımdan belə treninglərin vacib olduğunu qeyd edib.

Daha sonra ATU-nun Uşaq-yeniyyət mələrinin sağlamlığı və əmək sağlamlığı kafedrasının dissertanti Qasim Əmrəli mövzu ilə bağlı bir çox məsələlərdən danışıb.

Koronavirusun "Delta" və "Delta plus" ştammi nədir?

Koronavirus pandemiyası ilə mübarizənin ilk günlərindən başlayaraq en böyük problemlərdən biri de mutasiyaya uğrayan yeni ştammların əmək gəlməsidir. Son qeyd olunan şamm Isa Delta ştamnidir.

Delta ştammi (B.1.617.2) ilk dəfə 2020-ci ilin oktyabr ayında Hindistanın Nagpur kəndində qeydə alınıb. Qısa müddət ərzində Braziliya və Cənubi Afrika şammından daha təhlükəli olduğu sübut edilib. Əger koronavirusun ilk şammında bir nəfər üç nəfəri, İngiltərədə aşkarlanan Alfa (Kent) şammında dörd nəfəri yoluxdura bilirdi, Delta şammını

daşıyan bir nəfərin isə 6 nəfəri yoluxdura bildiyi məlumdur. Bu şamm mutasiyaya uğramış digər ştammlardan virulentliyinin daha yüksək olması ilə seçilir (%60).

COVID-19 virusunun digər ştammlarında əsas əlamət yüksək temperatur, davamlı öskürək, dad və ya qoxu hissini itməsidir, Delta şammında başağrısı, burun axıntı və boğaz ağrısından şikayətlər daha çox olur. Qeyd olunan bu şikayətlər soyuqdəymə əlamətləri ilə eyni olduğu üçün insanlar COVID-19 virusundan şübhələnməyib, daha çox insanın yoluxmasına səbəb olub illər. Ona görə bu kimi şikayətləri olan hər kəs həkim müayinəsindən keçməlidir. Eyni zamanda mədəəğrisi və ishal kimi fərqli simptomlar da qeyd oluna bilər.

ÜST, Delta şammının artıq 96 ölkədə qeydə alındığını bildirir. Delta şammının bir alt tipi olan Delta plus (B.617.2.1) isə ilk dəfə 11 iyul tarixində aşkarlanıb. Artıq 11 ölkədə yoluxma faktları qeyd olunub.

Hal-hazırda dünyada və ölkəmizdə istifadə olunan her bir vaksin mutasiyaya uğramış yeni ştammlara qarşı effektlidir. Vaksinlər xəstəliyin yüngül keçirilməsi və ölüm riskinin azaldılması baxımdan da təsirlidirlər.

Bütün bunları nəzərə alaraq, hər bir vətəndaş vaksinasiya olunmalı və qorunma tədbirlərinə ciddi riayət etməlidir.

Allah rəhmət eləsin!

II Mamalıq-ginekologiya kafedrasının kollektivi kafedranın əməkdaşı Günay Məmmədliyə nənəsi

Əzizə Zülfüqarovanın

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Etibarsız sayılır

I Müalicə-profilaktika fakültəsinin tələbə kontingentində qalan məzunu (qrup 74B) Yusifov Usub Səftər oğlunun adına verilmiş tələbə bilet və qiymət kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor

MƏĞRUR ƏLİYEV

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi

üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır

Qəzet "Təbib" qəzetinin kompüter

mərkəzində yığılır, sehfələnir,

"Bəxtiyan-4" İKF-də çap olunur və

universitet daxilində yayılır

ÜN VANI MIZ:

Mərdanov qardaşları - 98c

2-ci mərtəbə,

Tel.: 595-24-97

tabibqazeti@gmail.com

Lisenziya H - 022633

İndeks -0269

Sayı 2250